

Forsvaret

- til Forsvarets medarbejdere

Udgivet af Forsvarskommandoen

1. årgang

Nr. 1

Marts 2003

Et blad i udvikling

Af oberstløjtnant Kim Enevoldsen, Forsvarskommandoen.

Efter 20 år på det blodige bladmarked måtte også Værnskontakt lide bladdøden. Ikke fordi det ikke kunne klare konkurrencen, men fordi vi i arbejdet med Forsvarets kommunikation, Forsvarets identitet og Forsvarets profil er nået til den delkonklusion, at bladet må ændres. Ikke ved en revolution, for det erkender vi, at vi ikke magter, men ved en glidende overgang. Vi vil gerne i retning af et egentligt medarbejderblad. Det signalerer det nye navn "Forsvaret - til Forsvarets medarbejdere". Hidtil er bladet blevet distribueret internt i Forsvaret, så det har fundet vejen ind i et sagsomslag. Det er blevet til en sag, mere arbejde, en ny opgave, omend en af dem, der kan vente, til der bliver tid. Sagen lægges væk og kommer ikke videre. Det skal ændres. Forsvaret som blad skal ikke være en sag. Distributionen skal ændres.

"Vi inviterer kendte personer uden for Forsvaret til at give deres bud på, hvad Forsvaret betyder for dem, eller hvad de mener om Forsvaret."

Indholdsmæssigt tager vi også de første skridt til ændringer. Forsvarschefen har takket ja til invitationen og vil skrive sin egen klumme "FC har ordet". Som illustration af denne klumme, hvor forsvarschefen skriver direkte til medarbejderne, har vi fået tegneren Roald Als til at lave en "venlig" karikaturtegning. Den illustrerer et af hovedbudskaberne i general Jesper Helsøs tiltrædelsestale i Forsvarskommandoen tirsdag den 21. maj 2002: "Jeg er tilhænger af direkte kommunikation, der indebærer evnen og viligheden til at sparke dørkarmen ind på en ærlig og afstemt måde, når der er brug for det. Og det skal være en gensidig både pligt og ret - lige fra Forsvarets medarbejdere til regeringens chef." Her på redaktionen synes vi, at Roald Als har løst opgaven særdeles tilfredsstillende.

Vi vil stadig behandle temaer. Denne gang er det Reaktionsstyrker. Og vi ved godt, at der netop er indført en ny terminologi i NATO. Men betegnelsen Reaktionsstyrker er efterhånden så velkendt og udbredt, at vi viger tilbage fra at forsøge os med en ny dansk benævnelse. Tænk, hvis det fik en negativ effekt på rekrutteringen. Det ville være en skidt debut for jeres nye blad. Inden for temaet introdu-

cerer vi denne gang noget nyt. Nemlig interviews med to reaktionsstyrkesoldater. En menig fra flyvevåbnet og en officer fra hæren.

"Vi arbejder bl.a. med et sæt dogmeregler for vores kommunikation med udgangspunkt i Dogme-regel Numero Uno: "Medarbejderne Først"."

På bagsiden bringer vi også nyt. Vi inviterer kendte personer uden for Forsvaret til at give deres bud på, hvad Forsvaret betyder for dem, eller hvad de mener om Forsvaret. Denne gang er det journalisten Anders Lund Madsen.

Vi har også forsøgt at fortælle lidt om vores overvejelser om Forsvarets kommunikation, som forsvarschefen har udnævnt til en af sine mærkesager i 2003. Vi arbejder bl.a. med et sæt dogmeregler for vores kommunikation med udgangspunkt i Dogme-regel Numero Uno: "Medarbejderne Først".

"Efter 20 år på det blodige bladmarked måtte også Værnskontakt lide bladdøden."

Redaktionen har noteret sig, at vores medarbejdere er blevet omtalt i officerernes fagblad "Danske Officerer" i december 2002. De er blevet karakteriseret som "moderne image-plejende, storytelligende Internet-fikserede". Vi sidder stadig rødmende af forlegenhed over denne helt uventede kompliment fra en af landets førende journalister med militær interesse. Det varmer her ved Kyndelmisse og bestyrker os i troen på, at vi er på rette spor. For vi vil gerne yde vores bidrag til pleje af Forsvarets omdømme, og vi vil gerne lade Forsvarets medarbejdere fortælle historier om Forsvarets mangfoldige aktiviteter. Vi vil også gerne være moderne - og internettet er jo ligesom opfundet. Meget tyder på, at det er kommet for at blive. □

Indhold

- 4**   **Rekruttering**
Forsvarets Reaktionsstyrker skal bruge soldater.
- 6**   **Vi gør en forskel**
Portræt af to reaktionsstyrkesoldater.
- 11**   **Ny kampagne på vej**
Hvorledes kommer forårets kampagne til at se ud.
- 12**   **Præsident og læge**
Dansk officer i spidsen for militære læger.
- 14**   **Pionerer for fremtidens flyvevåben**
Erfaringer fra de første chefer i Kirgisistan.
- 16**   **Rundrejsen 2003**
NYLØN på landevejen.
- 18**   **Kaffe, krig og kommunikation**
Kan Forsvaret bruge en togplan?
- 22**   **Bedre service og drift**
Fremtidens IT-drift på vej.
- 24**   **Fra overvejelse til udsendelse**
Hvorledes bliver danske styrker egentlig udsendt?
- 26**   **Er dette et nyt blad?**
Hvad indeholder det nye blad nu og fremover.
- 27**   **FC har ordet**
Vi hænger sammen som ærtehalv.
- 28**   **Mit Forsvar**
Anders Lund Madsen.

Redaktion
Ansvarshavende redaktør:
Oberstløjtnant Kim Enevoldsen
Redaktionen: Forsvarskommandoens
Presse- og Informationssektion

Layout
Grafiker/Tegner:
Tanja Weikop

Tryk
From & Co

Udgiver
Forsvarskommandoens
Presse- og Informationssektion
Postboks 202
2950 Vedbæk
E-mail: pj@fko.dk
Internet: www.forsvarskommandoen.dk
Telefon: 45 67 30 30
Telefax: 45 67 30 49

Oplag
6500/Fem gange årligt

Produktion
Det er redaktionens primære målsætning at informere Forsvarets medarbejdere om relevante emner, der vedrører deres arbejdsplads. Redaktionen forbeholder sig ret til at redigere indsendte artikler. Eftertryk tilladt med kildeangivelse, med mindre andet er anført.

Forside
F-16 på Peter J. Ganci Junior Air Base i Kirgisistan. Foto: Fototjenesten Flyvestation Skrydstrup.

Rekruttering

Forsvarets Reaktionsstyrkeenheder er bemanded med fast tjenstgørende personel samt rådighedspersonel, der er ansat på en reaktionsstyrkekontrakt.

Af major Lars Seibæk, Hærens Operative Kommando med bidrag fra orlogskaptajn H.H. Jepsen, Søværnets Operative Kommando og premierløjtnant D. Wulff, Flyvertaktisk Kommando.

Behovet for rådighedspersonel til Forsvarets Reaktionsstyrker søges generelt inddækket gennem tre primære rekrutteringskilder:

- Tjenstgørende værnepligtigt personel,
- rådighedspersonel med en reaktionsstyrkekontrakt, der i forbindelse med kontraktudløb ønsker at gentegne en reaktionsstyrkekontrakt, samt
- hjemsendt personel, der ønsker at indgå en reaktionsstyrkekontrakt.

Kampagner og information

Rekrutteringen omfatter en lang række rekrutterings- og oplysningsaktiviteter, herunder kampagner i radio, TV og den skrevne presse - samt arrangementer, der er målrettet mod potentielle ansøgere og deres pårørende.

For at sikre en vis ensartethed i den interne rekrutteringsindsats overfor værnepligtige har Forsvarskommandoen fastlagt de overordnede retningslinier for den praktiske gennemførelse. Det er bl.a. fastlagt, at rekrutteringsindsatsen i forhold til værnepligtige skal gennemføres decentralt ved de uddannende enheder i Forsvaret. Forsvarets Værne-

pligt og Rekruttering har til dette formål udarbejdet et omfattende informationsmateriale, der i elektronisk form er tilgængeligt på Forsvarets informationsserver. Materialet omfatter såvel undervisningslektioner som brochuremateriale om Forsvarets Reaktionsstyrkeenheder og reaktionsstyrkekontrakten.

Orientering om pligter, muligheder og rettigheder

Forud for indgåelse af en reaktionsstyrkekontrakt gennemfører Forsvarets Værnepligt og Rekruttering en afsluttende orientering, hvor de værnepligtige får en kort gennemgang af soldatens pligter, muligheder og rettigheder i f.m. en reaktionsstyrkekontrakt.

Hæren - Den Danske Internationale Brigade

Forsvarets største reaktionsstyrkeenhed er Den Danske Internationale Brigade (DIB), der i alt omfatter ca. 4.700 funktioner, hvoraf 80 % - svarende til ca. 3.750 funktioner - forudsættes bemanded med rådighedspersonel, der er ansat på en reaktionsstyrkekontrakt. Da reaktionsstyrkekontrakten er 4-årig,

Demonstration af hvorledes urolighederne håndteres. Billedet er taget under hærens demonstration i Antvorskov august 2002. Foto: John O. Larsen, Forsvarskommandoen

er der således et gennemsnitligt rekrutteringsbehov på ca. 940 soldater pr. år til DIB.

Ansøgninger fra eksterne ansøgere, der ønsker en reaktionsstyrkekontrakt med DIB, modtages og behandles ved Hærens Operative Kommando. Såfremt ansøgerne opfylder de formelle krav, fordeles de på baggrund af deres militære uddannelse til et af hærens regiment, der efterfølgende kan indgå en reaktionsstyrkekontrakt med den pågældende. Har ansøgeren en uddannelse fra søværnet eller flyvevåbnet, der ikke umiddelbart er anvendelig i hæren, videresendes ansøgningen til pågældende værn.

Søværnets reaktionsstyrke

På grund af søværnets struktur er behovet for rådighedspersonel med reaktionsstyrkekontrakter generelt begrænset. Søværnets samlede behov for rådighedspersonel med reaktionsstyrkekontrakter omfatter således i alt 95 funktioner. Personel ansat på reaktionsstyrkekontrakt forudses primært anvendt i forbindelse med første udsendelse af en af søværnets reaktionsstyrkeenheder. Efterfølgende besætninger, til en allerede udsendt enhed eller igangværende mission, forventes normalt opstillet af søværnets fastansatte personel.

Søværnets første kontrakter er tegnet

Søværnet vil primært rekruttere personel til ansættelse på reaktionsstyrkekontrakt, der udover at opfylde de formelle krav, har gennemført en funktionsuddannelse ved en af søværnets sejlede enheder. Tegning af de første reaktionsstyrkekontrakter er iværksat ved Søværnets Operative Kommando i forbindelse med hjemsendelsen af værnepligtige i oktober 2002.

Flyvevåbnet reaktionsstyrke

Flyvevåbnets reaktionsstyrkeenheder omfatter eskadrillerne 730 (kampfly), 543 (jordbaseret luftforsvar) og 590 (luftevakuering) samt operationsstøtteeskadrillerne Alfa og Bravo (bevogtning og forsvar af f.eks. eskadrille 730).

Ved disse enheder er der for tiden i alt 162 funktioner, der forudsættes besat med rådighedspersonel med en reaktionsstyrkekontrakt. Kontrakterne fordeler sig på følgende måde:

- Kampflybidrag - 28 kontrakter.
- Jordbaseret luftforsvar - 33 kontrakter.
- Luftevakueringsbidrag - 21 kontrakter.
- Operationsstøtteelement - 80 kontrakter.

Ansøgninger sendes via Flyvertaktisk Kommando til den opstillende myndighed, der indgår en reaktionsstyrkekontrakt med den pågældende. □

Nye bøger

Eliten - USA's specialstyrker: Træning, operationer, våben.

Fakta om US Navy Seals flettet ind i en "autentisk" historie fra en operation i Afghanistan, hvor læseren får at vide, hvad en mand der er alene tænker på! (Synes jeg har læst historien før).

Bogen består af en detaljeret - men noget ustruktureret - gennemgang af USA's fem specialkorps, US Navy Seals, Special Forces, Rangers, US Air Force Special Operations og Marine Force Reconns historie, optagelseskrav, uddannelse og udrustning. Bogen savner et index, hvilket forringer dens værdi som opslagsværk.

Der er mange facts, men mest imponerende er dog de mere end 200 flotte farvefotos.

Sjak Svendstorp
**Eliten - USA's specialstyrker:
Træning, operationer, våben.**

128 sider
Illustreret

ISBN 87-987648-6-1

Pris 149,95 kr.

Udgiver: Forlaget MeMeMedia Forlag Aps

Vi gør en forskel

Reaktionsstyrkekontrakter tegnes af alle typer mennesker i det danske samfund - Forsvaret har på de næste sider portrætteret to af slagsen. To vidt forskellige personer, Jens Romundstad og Casper Langhoff, men fælles har de reaktionsstyrkekontrakten.

Af kaptajn af reserven, Peter G. Pedersen, Forsvarskommandoen.
Foto: Leif Ernst, Forsvarskommandoen.

Valget var ikke svært for Casper Langhoff, da Den Danske Internationale Brigade i 1994 så dagens lys. Han skrev med det samme rådighedskontrakt. En kontrakt han stadig har i dag, selvom hans IT-firma Explico ekspanderer, og kæresten gerne vil holde ham hjemme i København. Den 30-årige kaptajn af reserven mener, at Forsvaret har givet ham god erfaring i ledelse og et glimrende netværk. En udsendelse til Bosnien i 1999 var en oplevelse, der betød, at han følte, at han gjorde en indsats for fred og stabilitet på Balkan.

Forpligtelsen

Det er lige før Casper Langhoff skal undervise en klasse med soldater fra Den Danske Internationale Brigade i ildplanlægning. De kanoner - og ilden fra dem - han skal tale om, er de store selvkørende haubitsere M109, som normalt er brigadens tungeste form for ildstøtte, når enheden er i kamp. Som artilleriofficer ved Kongens Artilleriregiment på Sjælsmark Kaserne, er han blevet indkommanderet for at gøre de værnepligtige soldater klar til kravene, der stilles i 5. Artilleriafdeling, når de om få måneder skal være klar til at indgå i dansk Forsvars højst prioriterede reaktionsstyrke.

For den unge kaptajn selv er tanken om at blive udsendt i international tjeneste slet ikke fremmed. Siden 1994 har han været på kontrakt med Den Danske Internationale Brigade:

- Når man har skrevet under på vilkårene i reaktionsstyrkekontrakten om, at man kan udsendes med kort varsel - så må man osse leve op til dem, konstaterer han nøgternt og tilføjer så:
- Over de sidste måneder har jeg drøftet det med min kæreste Anne, når jeg har fået tilbudt en udsendelse til Afghanistan eller til Makedonien. Anne er ikke bange for farerne ved, at jeg tager af sted. Det er mest det med, at jeg er væk hjemmefra, hun frygter - og det er sgu svært at sige ja til en udsendelse, når kæresten laver dådyrøjne og siger, at hun ikke kan undvære én, siger han og smiler.

Den bedste tid

Det var dog alvor, da han i 1999 sagde ja til at blive udsendt til Bosnien. Som fører for en deling på 40 mand, gjorde han i et halvt år tjeneste i byen Doboj i det nordlige Bosnien. Her fik han rigelig brug for det, han havde lært som reserveofficer om samarbejde og indlevelse. Hans enhed bestod af danske, finske, norske, svenske og polske soldater, så der var kulturforskelle, der skulle bygges bro imellem.

- Min store opgave var at få samarbejdet til at fungere. Vi var sammen døgnet rundt og lærte hinanden rigtig godt at kende på godt og ondt, siger Casper

Langhoff og tilføjer med et smil, at tiden i Doboj var det bedste halve år, han har haft i Forsvaret.

Hvordan oplevede du ellers din udsendelse?

- Jeg gjorde mig mange tanker, om det der var sket på Balkan med etnisk fordrivelse og lejre, der havde til formål at udrydde mennesker.

Sammenligningen med det, der var sket i nazi-Tyskland 50 år før, lå lige for. Det gav mig som udsendt dansk soldat en tilfredsstillelse at have været med til at begrænse omfanget af krig på Balkan og levere stabilitet, siger kaptajnen.

At gøre en forskel

Da en ødelagt bro over en flod var blevet genopført af ingeniørsoldater, var Casper Langhoff fører for det æreskommando, der stod for indvielsen. Der var mødt mange lokale borgere op til indvielsen, for broen bandt to områder sammen, der tidligere havde haft en livlig handel på tværs af den rivende flod. Efter ceremonien fik Langhoff en positiv oplevelse:

- Mange af de lokale kom hen og sagde tak. Jeg kunne tydeligt mærke en taknemmelighed over, at vi som soldater var der - at vi gjorde en forskel, siger han.

Det civile liv og Forsvaret

Hjemme i Danmark igen blev Casper Langhoff udnævnt til kaptajn af reserven. En udnævnelse der faldt efter, at han siden sin indkaldelse som værnepligtig i 1992 havde arbejdet målrettet på at blive reserveofficer med en lederuddannelse fra Forsvaret, han kunne bruge i det civile liv.

"... og det er sgu svært at sige ja til en udsendelse, når kæresten laver dådyrøjne og siger, at hun ikke kan undvære én ..."

Erfaringerne fra Forsvaret har han kunnet bruge i sit IT-firma Explico, der har til huse på Frederiksberg. I det lille - men ekspanderende firma - sælger man systemer til bygningsvedligeholdelse og skaber EDB-programmer til brug på internet. For nylig kunne Casper Langhoff som leder af Explico bruge det netværk, han har opbygget i Forsvaret. En reserveofficer, der også er på rådighedskontrakt ved Kongens Artilleriregiment, blev ansat som programmør.

Og det er ikke kun i firmaet Explico, at Forsvaret har haft indirekte indflydelse. Også i Casper Langhoffs studietid kom lærdommen fra Forsvaret til anvendelse, da han skulle skrive et projekt om skolesystemet i henholdsvis Danmark og Egypten.

- Alle mine medstuderende var dybt og positivt

overraskede over, hvad der stod i Forsvarets lærebøger om motivation, samarbejde og pædagogiske principper. De havde en forestilling om, at i Forsvaret var man nogle robotter, og hvis man ikke gjorde, hvad der blev sagt, så fik man tæv, siger han.

Fremtiden

Til sommer bliver Casper Langhoff færdig som kandidat fra IT-Højskolen i København. Han er lige flyttet sammen med kæresten Anne i en lejlighed på Frederiksberg, og med tanke på hjemmelivet og firmaet, siger han om fremtiden som reserveofficer på reaktionsstyrkekontrakt:

- Det er kun mit firma, eller det at jeg får børn, der kan sætte en stopper for mit engagement i Forsvaret. Så længe der er spændende opgaver og funktioner, jeg gerne vil prøve, så forsætter jeg på reaktionsstyrkekontrakt.

Soldaten som sit andet jeg.

“Bin Laden er en nørd ...”

Det betyder meget for Jens Romundstad at have en reaktionsstyrkekontrakt med Forsvaret. Flyveroverkonstabeln af reserven, der måske er bedst kendt som Biker-Jens, elsker kammeratskabet i flyvevåbnet. Og så mener han, at Forsvaret vinder med folk på reaktionsstyrkekontrakt, fordi de kommer med anderledes kompetence og kvalifikationer. På sin udsendelse til Kirgisistan var han i en gruppe, hvor der var rigelig brug for kompetence fra dagligdagen i det danske samfund, og de vidt forskellige kvalifikationer hans kolleger havde med. Jens Romundstad på 31 år er selv civiløkonom med speciale i strategi og ledelse. Til daglig underviser han i teambuilding og har sit eget firma.

Rådighedskontrakt og 11. september

Der er ikke langt til flyvemaskinerne, derfra hvor Jens Romundstad bor på Amager. Med lufttrafikken fra Københavns Lufthavn gående tæt ind over sit hustag, bliver manden, der siden 1998 har været kendt fra Robinsonekspeditionen på TV3, dagligt mindet om sin tilknytning til flyvevåbnet.

Siden 1995 har han været på reaktionsstyrkekontrakt, og her i efteråret blev det så alvor - Jens Romundstad blev udsendt til den tidligere sovjetiske republik Kirgisistan. Han var næstkommanderende i en gruppe, der var med til at bevogte lufthavnen Peter J. Ganci Junior Air Base, der er opkaldt efter chefen for New Yorks brandvæsen, der omkom den 11. september under angrebet på World Trade Center. - Mit bidrag i kampen mod global terrorisme var forsvindende lille. I det samlede regnskab kan det nok

ikke ændre en decimal, men det ændrer ikke på det faktum, at jeg har givet et bidrag - jeg har været en del af operation Enduring Freedom, slår Jens Romundstad fast efter sin udsendelse.

Had og kærlighed

Historien om Biker-Jens' karriere i Forsvaret begynder, da han som 22-årig kommer på session og trækker et lavt nummer. Han bliver indkaldt til seks måneders værnepligt i flyvevåbnet men vil egentlig helst være fri, fordi han lige er blevet uddannet civiløkonom og gerne vil ud og tjene penge.

På Flyvestation Skalstrup ved Roskilde begynder han i en enhed, hvor de fleste er yngre end ham:

- Det var fra starten et had/kærlighedsforhold. Jeg hadede det der med, at sergenten - der var yngre end mig - bare stod og brølede mig ind i ansigtet. Men omvendt så elskede jeg det gode kammeratskab, og siger om sig selv dengang:

- Jeg var delingens sociale indpisker, klovnens der kom med sjove bemærkninger - selv i de mest sure situationer.

Værnepligten blev en god oplevelse.

Kammeratskabet var ifølge Jens Romundstad enestående, og han blev fristet af tilbuddet om at forsætte på sergentskole - men afslog - noget han senere fortrød:

- Den dag vi blev aftrådt, og alle de andre løb rundt og smed deres kasketter op i luften - stod jeg lidt stille for mig selv og tænkte, at nu var et eventyr slut, som jeg egentlig gerne ville have til at forsætte, siger han eftertænksomt.

Tilbage i trøjen

Ude af Forsvaret var det svært at få ønskejobbet som civiløkonom. Jens Romundstad havde job som sælger, men det var ikke noget, han trivedes med. Han savnede kammeratskabet og livet i Forsvaret, og da han fik muligheden, var han ikke sen til at indgå en reaktionsstyrkekontrakt med flyvevåbnet. Han blev designeret til en bevogtningsenhed på Stevns:

- Det tiltalte mig meget, for det betød mange kilometer at gå. Støvletilpasning har jeg altid godt kunne lide. Jeg er skidegod til at gå, og de her lange patruljer med hunde var spændende og udfordrende.

Dengang var det kammeratskabet og sammenholdet, der fik Jens Romundstad til at tegne kontrakt med Forsvaret.

- Det var følelsen af, at man enedes om et fælles mål. Man ved, hvad man skal, og man ved, at alle har været det samme igennem. Det er måske derfor, man har så let til venskaber i Forsvaret, siger Biker-Jens, som alle kalder ham.

Fred og frihed

Efter den 11. september og terrorangrebene på USA skete der noget med Jens Romundstads holdning til fred og frihed. Han opfattede terrorismen i USA som et angreb på alle frie mennesker:

- Det var et modbydeligt bevis på, at man som helt almindeligt menneske ikke kan være i sikkerhed noget sted i verden. Så er det så let bare at sige -

det er osse noget pis - Bin Laden er en nørd. Men jeg valgte altså at gøre noget ved at tage min tørn, siger Jens Romundstad med eftertryk.

Udsendt til Kirgisistan

Opholdet i Kirgisistan var en god men hård oplevelse. Lufthavnen skulle beskyttes, og det blev til mange lange timers bevogtning ved pigtrådshegnet rundt om basen. Samarbejdet med soldater fra Australien, Frankrig, Norge, Sydkorea, Spanien, USA og Holland fik Jens Romundstads øjne op for danske soldaters kvaliteter:

- Danske soldater har et godt ry blandt andre nationer. Vi taler godt engelsk, er hamrende professionelle og med al respekt for andre landes soldater, så har vi omløb i hovedet. Danske soldater har en afslappet holdning til hinanden på tværs af grader, og det var noget, man lagde meget mærke til. Specielt de koreanske soldater gloede noget, når vi stod og jokede med vores kaptajn, griner Jens Romundstad og forsætter:

- Min bevogtningsgruppe var sat sammen af danske soldater med vidt forskellig baggrund. En var fotohandler, en anden pladesmed, en tredje var stripper, og en fjerde var på et skibsværft. Jeg selv tv-vært, foredragsholder og alt muligt. Vi var forskellige, men havde et godt team, hvor vi trak på alles kompetencer og kvalifikationer, siger Jens Romundstad og

Bevogtningen af Ganchi Air Base har krævet nogle kilometer til fods.

understreger, at danske soldater kan tænke selv.

Han forsætter:

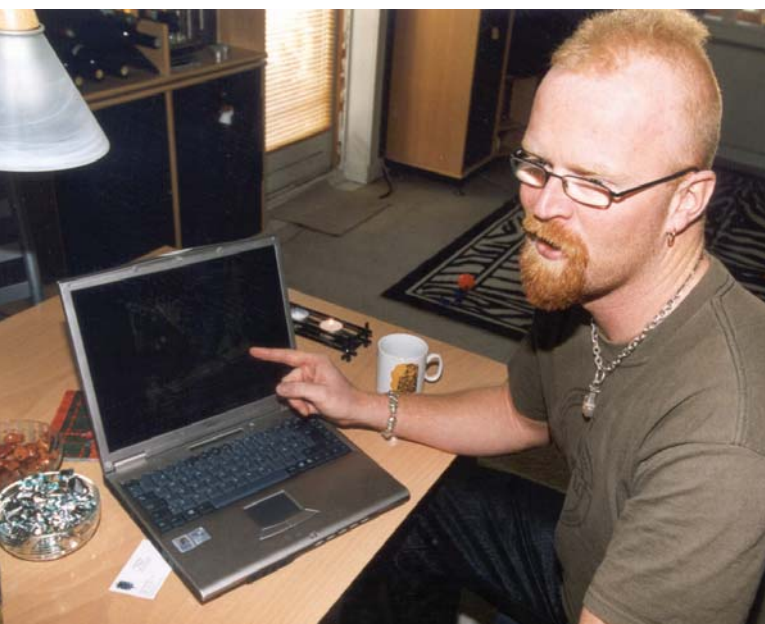
- Jeg har set professionelle soldater fra andre lande - og de imponerer mig ikke. Jeg mener, at værnepligten er en god måde at få befolkningens øjne op for Forsvarets værdier. Hvis man laver et 100 procent professionelt forsvar, så tror jeg, man tiltrækker en bestemt type mennesker, og på sigt vil man så komme til at mangle en anden bestemt type mennesker. Jeg har set værdien af forskellighed i min tid i Forsvaret - og værdsætter den.

Vil du opfordre dine børn til at aftjene værnepligt?

- Når jeg får børn, så bliver jeg skuffet, hvis de kommer hjem og siger, de er militærnægtere. Hvis min søn en dag blev sergent i Forsvaret, så vil jeg tudbrøle af glæde - eller hvis han blev officer, så ville jeg være så stolt.

Fremtiden

Det kan være, at Jens Romundstad skal tilbage på mission i Kirgisistan. Men beslutningen om at tage af sted kan være svær, når man som Biker-Jens har travlt med tv-optagelser, foredrag og rejser. På et år er han normalt på rejse og væk fra kæresten Karen i godt seks måneder. Så tiden er snart inde for den 31-årige overkonstabel til at give hjemmefronten en chance. Når reaktionsstyrkekontrakten med Forsvaret slutter om to år, bliver det nok den sidste, og så er det tid til at sætte børn i verden, understreger Jens Romundstad med et stort smil.

Jens fortæller gerne om Kirgisistan.

Nye bøger

Ritualernes magt

Så sent som i 1886 overvejede ni generaler, at udfordre Viggo Hørup til duel. Det skete efter, at han havde udtalt, at de militære selv "ikke var saa modige med Nederlaget fra Als skrevet med blodige Strimer paa deres Ryg". Det endte dog med, at de ni officerer indrykkede følgende notits i Berlingske Tidende

"I den almindelige offentlige Mening er der forskjellig Opfattelse (af duellernes be-rettigelse), derimod næppe i Officerstanden, hvor den Anskuelse sikkert overalt er raadende, at man maa være rede til i fornødent Fald med Vaaben i Haand at hævde sin Ære."

Hermed nærmer vi os afslutningen på en flere hundrede år gammel militær tradition, som Sune Christian Pedersen meget interessant og kompetent redegør for over 44 sider i *Ritualernes magt*. Også en lang række andre ritualer er beskrevet i bogen, men af militær interesse er især kapitlerne "Duellen og den militære ære", "Mindecere- monier og fortidsforvaltning" og "En patriotisk kriseritus på Englandskrigenes tid".

Ulrik Langen

Ritualernes magt

200 sider

ISBN 87-7887-156-6

Pris 218 kr.

Udgiver: Roskilde Universitetsforlag

Ny kampagne på vej

En fælles kampagne skal markedsføre Forsvarets Reaktionsstyrker og rekruttere til alle tre værns reaktionsstyrker.

Af oberstløjtnant Jørgen Storm, Chef for Forsvarets Værnepligt og Rekruttering.

I april går Forsvaret i luften med en ny kampagne, der skal markedsføre Forsvarets Reaktionsstyrker. Formålet med kampagnen er at oplyse den danske befolkning om både formålet med Forsvarets Reaktionsstyrker og de opgaver, styrkerne løser. Samtidig skal kampagnen vise, at Forsvarets Reaktionsstyrker består af både fastansat personel og rådighedspersonel.

Kampagnen er rettet mod den danske befolkning, ikke mindst mod kommende værnepligtige, og den skal understøtte den interne hvervning i 2003. Endelig skal kampagnen være med til at profilere Forsvaret som helhed.

Nyt slogan

Hæren har længe rekrutteret til DIB'en, nu skal søværnet og flyvevåbnet også hverve til deres reaktionsstyrker. Derfor vil kampagnen markedsføre Forsvarets Reaktionsstyrker - og rekruttere til alle tre værns reaktionsstyrker under sloganet "Nye tider - nye opgaver - Forsvarets Reaktionsstyrker".

Kampagnen i april

Kampagnen gennemføres i to kampagneperioder - første gang i foråret og igen i efteråret 2003. Kampagnen i foråret vil tage udgangspunkt i Forsvarets materiel og det faktum, at materiellet kan anvendes under forhold, der er meget forskellige fra forholdene i Danmark. Film og annoncer vil spille på kontrasten mellem "lille Danmark" og materiellet, der kan "meget mere".

De fleste mennesker ved, at Forsvaret har en masse "ting", men det er vel de færreste, der tænker nærmere over, hvad de bruges til i praksis - det giver kampagnen et indtryk af. Sloganet "Nye tider - nye opgaver - Forsvarets Reaktionsstyrker" vil blive gennemgående i kampagnerne. Kampagnen er endnu ikke færdigudviklet, men når at blive klar til april 2003. Det samme gælder den næste kampagne, der skal sætte fokus på personellet, der udgør Forsvarets Reaktionsstyrker. □

En skitse til en annonce i den kommende kampagne.

**SÅ HULLEDE ER
DE DANSKE VEJE DA
HELLER IKKE...**

Forsvarets fremgående køretøjer er ikke kun beregnet til at blive brugt i Danmark. Vi har selvtilgængeligt et konstant hjemligt beredskab, men mange af vores opgaver ligger i dag uden for landets grænser. Og her er reaktionstyrkerne vores vigtigste værktøj, når vi sammen med vores allierede deltager i inter-nationale aktioner mod menneskers katastrofer og trusler mod verdensfreden. Der er oprettet reaktionsstyrker inden for alle tre værn - Hæren, Søværnet og Flyvevåbnet - og du kan læse mere om opgaver, materiel og mandskab på www.rvr.dk.

NYE TIDER. NYE OPGAVER.

 Forsvarets Reaktionsstyrker

Præsident og læge

Danmark, repræsenteret ved Reserveofficersforeningen i Danmark (ROID) og støttet af Forsvarskommandoen, overtog den 27. juli 2002 præsidentskabet for Confédération Interalliée des Officiers Médicaux de Réserve (CIOMR) for de næste to år.

Af Stabslæge af 2. grad af reserven Peter Juel Thiis Knudsen, Søværnets Operative Kommando

Selv med den for os naturlige selvsikkerhed kan vi ikke udelukke, at der i Forsvaret ikke overalt er fuld klarhed, over hvad denne organisation er, og hvilke opgaver den danske præsident og hans medarbejdere har - derfor denne artikel.

Hvad er CIOMR?

Det danske CIOMR-præsidentskab følger umiddelbart efter det danske CIOR-præsidentskab: Da CIOR i kraft af sin størrelse nok er bedre kendt, vil jeg drage en sammenligning og påpege ligheder og forskelle.

CIOMR er en organisation i NATO, der varetager de internationale aspekter af de nationale reserveofficersforeninger. Det er således en forening af foreninger. CIOMR omfatter officerer, der tilhører, hvad vi kalder sanitetstjenesten eller sundhedstjenesten. Det vil i Danmark sige læger, tandlæger og dyrlæger. Sygeplejersker med rådighedskontrakt og officersstatus er talrigt repræsenteret i f.eks. USA. Da CIOMR har det læge-, tandlæge-, dyrlæge- og sygeplejerskefaglige som sin hovedhjørneste, har vi med Forsvarets Sundhedstjenestes hjælp kunnet lade sygeplejersker med rådighedskontrakt deltage i CIOMR møder og aktiviteter. I andre lande er også farmaceuter og tekniske officerer ved felthospitaler repræsenterede. CIOMR overlader det til de enkelte lande selv at definere deres medlemsskare, kun ved valg til bestyrelse (The Board) stilles der krav om officersstatus.

The Board

CIOMR ledes af "The Board", som består af dels rotationsudpegede dels direkte valgte medlemmer. De rotationsudpegede er præsidenten, den internationale vicepræsident og den kommende præsident. Disse udpeges af de enkelte landes reserveofficersforeninger for to år ad gangen. CIOMR Executive Council vælger blandt medlemmerne generalsekretæren, der leder den daglige drift og der pr. tradition

er europæer, den assisterende generalsekretær, der er fra US eller Canada, og kassereren. Derudover har CIOMR en videnskabelig komite, en førstehjælpskomite og en revisions/budgetkomite. Disse har almindeligvis et medlem fra hvert land.

Hvem er med i CIOMR?

Alle reserveofficersforeninger, der opfylder kravene om demokratisk valg, og som er godkendt af deres eget forsvarsministerium, kan opnå medlemskab af CIOMR - dog kun en forening pr. land. CIOMR lægger sig her tæt op ad CIOR. Fuldt medlemskab kan kun opnås af NATO-lande, mens ikke-NATO-lande kan opnå status af associeret medlem. I modsætning til CIOR skelner CIOMR ikke mellem PfP- (Partnership for Peace) og ikke-PfP-lande. Som introduktion til CIOMR kan lande, der ikke er medlemmer, få status af "Visitor" i tre år. Derefter må de bestemme sig, om de ønsker det ene eller det andet medlemskab. For tiden er Belgien, Canada, Danmark, Frankrig, Grækenland, Tyskland, Italien, Nederlandene, Norge, UK og USA fulde medlemmer. Spanien, Tjekkiet og Polen er på vej ind, og det forventes at de baltiske lande bliver medlemmer i 2003, enten som NATO-lande eller som associerede medlemmer. Ikke-NATO-

CIOMR formål:

1. At fremme den nationale og internationale sundhedstjeneste og bidrage til standardisering og interoperabilitet mellem landenes sundhedstjenester.
2. At bistå NATO's forskellige instanser med anbefalinger til effektivisering af sundhedstjenesten i NATO.
3. At bidrage til korpsånd og gensidig forståelse mellem Forsvarets faste personel og rådigheds-personellet.
4. At bibeholde tætte relationer mellem nationale og internationale sundhedsfaglige organisationer.

lande, der står foran optagelse som associerede medlemmer, er Schweiz og Sydafrika. Man vil sikkert savne et land hist og her, men der skal også i det pågældende land være interesse for medlemskab, og det er ikke altid tilfældet.

Hvordan implementerer CIOMR sine intentioner?

Først og fremmest ved at benytte sig af sin internationale sammensætning til at formidle viden og ideer mellem landene, om hvorledes sanitetstjenestens reserver udnyttes bedst muligt i en tid, hvor doktrinerne må kasseres og skrives om hvert tiende år. Der er i militære organisationer overalt i verden en betydelig ulyst til - eller i det mindste træghed med - at benytte sig af andres landes erfaringer. NIH - Not Invented Here - er et almindeligt og deprimerende svar man får, når gode ideer ikke kan krydse grænserne. Både CIOMR og CIOR prøver at krydse grænser, så når UK har et velfungerende Employers' Support Program, hvorfor så ikke benytte os af det. En anden opgave, som min forgænger understregede igen og igen, var at gøre CIOMR mere nyttig for NATO f.eks. med lægefaglig rådgivning. Tiden efter Murens Fald har bragt en betydelig udtydning af den medicinske ekspertise i de forskellige landes forsvar som følge af nedlæggelse af militærhospitaller overalt i Europa. Men der vil stadig være brug for medicinsk rådgivning, specielt nu hvor fortidens ABC-krigsførelse stikker sit grimme hoved frem igen - om end i en noget modificeret version. Når en potentiel fjende benytter sådanne våben må enhver ansvarlig officer medindrage medicinsk ekspertise i sin planlægning. Men det er ikke sikkert, at denne ekspertise er til stede i det enkelte land. Vi mener derfor, at NATO-landene skal drage nytte af den fond af ekspertise, der findes i reserven. De skal ikke styrte ud på det civile marked for at finde eksperter, der ikke er bedre end dem, reserven kan byde på, og som nok så væsentligt mangler den militære baggrund for at kunne rådgive militæret effektivt.

Samarbejde er vejen frem

Dette er naturligvis ikke blot et problem i sanitetstjenesten, så CIOMR er gået sammen med CIOR og NRFC (Generalsklubben i NATO med ansvar for reserven) om at give udkast til en database, der kan lokalisere ekspertisen i de enkelte lande og hurtigt og effektivt finde dem frem den dag, det gælder. På den indre front arbejder CIOMR også sammen med CIOR. De to årlige møder (Midwinter Meeting og Sommerkongressen) benyttes til udveksling af erfaringer, og der arrangeres jævnligt fællesmøder om emner, der er relevante for begge organisationer. Eksempelvis afholdt CIOMR for et par år siden et "minisymposium" om Posttraumatisk Stressyndrom

Hollandsk søofficer vurderer præsentation ved førstehjælpskonkurrence.

(PTSD) med indlæg af en canadisk og en dansk sygeplejerske. Et møde som blev en meget stor succes. Som noget helt naturligt arbejdes der nu med tilsvarende møder om Weapons of Mass Destruction (WMD) mellem CIOMR og CIOR CIMIC COMMITTEE både ved mødet i Bruxelles februar 2003 og ved sommerkongressen i Maastricht.

Førstehjælpskonkurrence

Ved sommerkongresserne deltager CIOMR også i CIOR sportskonkurrencens førstehjælpskonkurrence. CIOMR leverer oplæg, dommere og præmier til denne. CIOMR lægger stor vægt på at førstehjælp får en højere status end nu: Resultaterne er da heller ikke udeblevet. Vi har set deprimerende præstationer fra nogle af ikke-NATO-landene, for så få år senere at kunne konstatere, at de har indset vigtigheden deraf. For eksempel har vore polske venner de sidste år scoret præmier med stor regelmæssighed. Vi prøver her at reklamere for, at de færdigheder, de får, er til brug både i det militære og i det civile. Den officielle lærebog for konkurrencen er forfattet af CIOMR's nuværende kasserer, Lieutenant Colonel J. A. Berben og trykt på 6 sprog af det belgiske lægekorps.

Visioner

Internationalt arbejde tager tid, kræver tålmodighed, diplomati og et betydeligt mål af tolerance for "de andre", der ikke altid forstår vor måde at arbejde på. Men det giver en videre horisont, og hvis man bringer noget med hjem kan det oven i købet være, at man får tak. Først og fremmest gælder det gamle motto "What you get out of it depends on what you put into it", og vi håber, at resultaterne står mål med indsatsen. □

Pionerer for fremtidens

Første halvår af 2002 blev historisk for det danske forsvar. For første gang blev fly og mandskab fra flyvevåbnet udstationeret til en skarp mission langt uden for NATOs nærrområde på en primitiv flybase i den tidligere sovjet-republik Kirgisistan.

Af journalist Jan Hallin, Flyvertaktisk Kommando. Foto: Fototjenesten Flyvestation Værløse og Fototjenesten Flyvertaktisk Kommando.

Det danske bidrag til den internationale kamp mod terror bestod fra februar til september af et C-130 Herkules-transportfly med besætninger og støttepersonale samt et Air Movement Control Element (AMCE), der sammen med en amerikansk enhed stod for at laste og losse alle koalitionen transportfly. Forsvaret har talt med de tre danske styrkechefer, som tegnede det danske bidrag på Manas-flybasen det første halve år.

Pionerånd

Oberstløjtnant Søren W. Andersen med pilotnavnet WIS, var chef for den danske enhed på Manas fra 20. februar til 25. april 2002. Han er til daglig chef for Operationsafdelingen på Flyvestation Værløse.

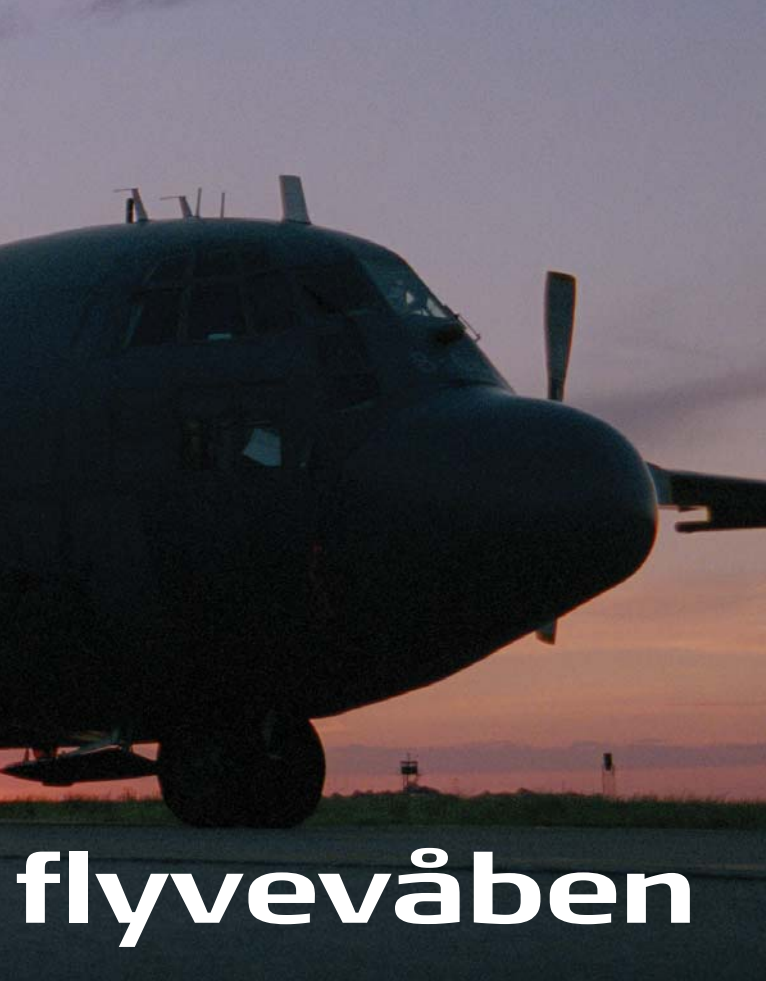
- Perioden forud for udsendelsen var meget kaotisk. Planlægningen foregik i alle mulige retninger, og vi havde kun sparsom viden om basen og den opgave,

vi skulle løse. Samtidig indledte vi et samarbejde med Norge og Holland på baggrund af, at de tre lande skulle stille med et fælles F-16 bidrag. Senere blev det lavet om til, at de tre lande i første omgang skulle bidrage med hver et Hercules-transportfly.

- Meget tid gik med at koordinere med nordmændene og hollænderne, hvilket materiel vi hver især skulle bidrage med. Desuden havde vi et stort arbejde med at indhente de fornødne tilladelser til at være i Kirgisistan.

- AMCE-holdet havde planlagt deres mission uafhængigt af EPAF-samarbejdet (European Participating Air Forces). Deres opgave var mere klar, så de var godt forberedt, da jeg tog med dem til Manas sidst i februar. AMCE-folkene blev hurtigt meget populære - især blandt amerikanerne. Det var meget bærende for samarbejdet og styrkede mig som chef for det danske bidrag i samarbejdet med de andre nationer.

- Den første tid på basen var præget af en pionerånd, hvor alle hjalp hinanden med at bygge lejren op fra grunden. Det var fantastisk at opleve det initiativ og engagement, som folk lagde for dagen, når der for eksempel skulle graves kabler ned eller bygges trapper og halvtage.

flyvevåben

- Tre uger senere kom Hercules'en, men på grund af forskellige problemer kom den først ud at flyve to uger senere. Det gav nogle store spændinger i lejren, fordi nogle folk havde meget at lave, mens andre ikke kunne gøre andet end at gå rundt og vente. Sidst i april kom tingene efterhånden til at virke godt i takt med, at folk lærte hinanden at kende, og flyene begyndte at flyve.

Postens betydning

Major Bjarne Ostermann Petersen med pilotnavnet BOP, var chef for den danske enhed på Manas fra 15. april til 16. juli 2002. Han er til dagligt chef for Eskadrille 722 (redningseskadrillen) på Flyvestation Værlose.

- Opbygningsfasen var så småt ved at være overstået, da jeg overtog kommandoen. Vi havde nogle få tekniske vanskeligheder, men de blev overvundet lidt efter lidt.
- I begyndelsen havde vi store problemer med postgangen, jeg fandt ud af hvor meget det betyder for folk, at breve og pakker til og fra deres pårørende når hurtigt frem. Men problemerne blev overvundet, efterhånden som vi fik mere erfaring, og flyvevåbnet fik en mere stabil leverandør af posten.
- Den begrænsede frihed til at færdes uden for lejren havde mange svært ved at vænne sig til. På

overfladen virkede området jo fredeligt, men terrortruslen og den høje lokale kriminalitet var hele tiden til stede.

- På den baggrund er det vigtigt, at forberede folk grundigt inden udsendelsen.
- Samtidig er det vigtigt, at folk er parate til at påtage sig opgaver, der ligger langt udenfor deres normale arbejdsområde. Det er jo en blanding af en spejderlejr og en campingplads, hvor man ikke bare ringer efter en håndværker, når der skal skiftes en pære, eller hvis der skal rejses en flagstang.

Kommunikation og velfærd

Chefen for Eskadrille 721 (lufttransporteskadrillen) Major Niels Jørgen Hellgren med pilotnavnet JØN, var chef for den danske enhed på Manas fra 15. juli til 27. september 2002.

- Jeg kom ned til en veletableret base i midten af juli, så jeg havde nemt ved at overtage kommandoen. At det ikke var en øvelse var tydeligt at mærke. Alt hvad vi foretog os, blev udført med omtanke og en vis nervøsitet. Til gengæld var det ikke nødvendigt, at gøre folk opmærksomme på, at de skulle have deres udstyr i orden.

- Kommunikation og velfærd er to væsentlige faktorer for, at en operation kan lykkes.

For eksempel havde jeg stor glæde af at have en feltpræst i lejren. Der var to feltpræster i min periode, og begge var fantastisk jordnære og mødte personallet i øjenhøjde. Folk kunne tale med feltpræsten om problemer, som de aldrig ville komme til chefen med.

- Jeg savnede et sted i lejren, hvor danskerne kunne være sig selv. Messeteltet Valhalla blev drevet af Danmark, Norge og Holland i fællesskab, og var kendetegnet ved høj musik og larm. Vi savnede et roligt sted for os selv - de andre nationer havde det samme behov.

- Afstanden hjem til Danmark og den tid, folk skal være væk hjemmefra, kan være svær at håndtere, især for folk med nystiftede familier. Derfor er det vigtigt at forberede både folk og deres pårørende inden udsendelsen. Personligt har jeg ikke haft problemer i forhold til min familie, da jeg har været udsendt flere gange tidligere. □

Rundrejsen 2003

Forsvarskommandoens rejsende ambassadører for det nye lønsystem aflægger her rapport fra orienteringerne, der blev gennemført i januar landet rundt med sammenlagt omkring 1.200 tilhørere.

Af chefkonsulent Ulla Helena Bjerrum, Forsvarskommandoen og konsulent Jesper E. Hansen, Hovedorganisationen af Officerer i Danmark.

Peter Sonneby overvåger begivenhedernes gang

Jul og nytår var kun lige overstået, da tiden var kommet til at gennemføre vores rundrejse, hvor vi skulle berette om det nye lønsystem og den seneste udvikling på området. "Vi" er Følgegruppe NYLØN bestående af arbejdsgiverne og personelorganisationerne under ledelse af oberst Peter Sonneby, chef for Forsvarskommandoens Forhandlings- og Personel-

udviklingsafdeling. Væbnet til tænderne med slides, disketter, aftaler, fælles forståelse og energi kørte vi den 7. januar ud i landet i minibus. Heading mod Jylland trodsende sne, kulde og rimtåge. Netop på grund af vejret ankom vi først midt om natten til Holstebro, men frem kom vi og var klar næste morgen i auditoriet ved Dragonregimentet.

Tak til værterne

Vi havde arrangeret turen i forsøg på at finde en passende balance mellem hensynet til os selv og til tilhørerne. Det indebar, at vi tog Midtjylland over to dage i Holstebro, det sydlige Jylland med én dag i Fredericia, to dage i Aalborg til nordjyderne, hvorpå turen gik til Københavnsområdet med tre dage ved Livgarden for at slutte af med to seancer ved DANILOG i Vordingborg. Lad det være sagt med det samme; tusind tak til de "ramte" oberster og deres personel for lån af kasernerne og for excellent service. Og undskyld til Telegrafregimentet fra Peter Sonneby, fordi han bød tilhørerne velkommen til Trænregimentet, da vi var i Fredericia.

Et fælles budskab

Selvom oplæggene var de samme hver dag - næsten da - forløb dagene vidt forskelligt. Dels var spørgelysten meget forskellig. Dels blev den første dags intensitet og agtpågivenhed efterhånden erstattet af rutine og en vis forudsigelighed. Formiddagens program bestod i en indledning fra Peter Sonneby. Så

Niels Tønning redegør for de økonomiske forhold.

fulgte en gennemgang fra Ulla H. Bjerrum af, hvad myndighederne skal sikre sig i forbindelse med den ændrede løndannelse, kaldet fundamentet for nyt lønsystem og til sidst en gennemgang af økonomien bag de nye lønsystemer, hvor Jørgen Clevin var det store forbillede ved Niels Tønnings gennemgang. Økonomien havde været den største udfor-

dring for os, for dels skulle arbejdsgiversiden selv forstå mekanismerne, og yderligere skulle personelorganisationerne overbevises om reelle hensigter med lønsummen. Løn bliver brugt til løn. Det var det overordnede budskab med alle de finurligheder og teknikaliteter, der opstår undervejs. Det gjaldt om at fastholde enkeltheden og ikke komplicere tingene.

Valgfri temaer

Eftermiddagene bød på valgfrihed, da vi havde sammensat 5 forskellige temaer i to omgange. Den enkelte tilhører kunne på den måde deltage i to temaer efter eget valg og behov. Første temarunde

Fra auditoriet lyttes koncentreret.

Næsten hele rejseholdet efter den sidste dag ved DANILOG.

handlede om de roller den enkelte spiller i håndteringen af det nye lønsystem. Sagsbehandler, tillidsrepræsentant eller chef. For de, der kendte nok til deres roller på forhånd, var der så yderligere to temaer. Ét omhandlende lønpolitik og ét andet kompetenceforhold - hvornår indgår vi aftaler, og hvornår har personellet som følge af ledelsesretten alene medindflydelse på tingene. Sidstnævnte tema blev af Peter Sonneby vurderet som temaet for de absolutte feinschmeckere, der er inde i sagerne. Trods det afskrækkende prædikat var der dog rigeligt af disse i Forsvaret, kunne vi konstatere.

I anden temarunde blev de største nye aftaler gennemgået af organisationsrepræsentanterne, så hver især kunne høre lidt om, hvad der ville ske med deres egen løn.

Kursusmaterialer på FIIN

Samtlige slides, herunder talenoter, hvor sådanne blev anvendt, er nu lagt på FIIN under fsv13/forvaltningsgrundlag\nyløn\kurser til fri afbenyttelse. Undervejs blev der stillet mange gode spørgsmål, og de

spørgsmål, der har almen interesse, vil blive lagt ud på FIIN i et fælles erfaringspapir mellem personelorganisationerne og Personelstaben, når de er blevet bearbejdet.

Hvad gør vi nu?

Næste skridt skal tages af de lokale parter, der skal sikre at man er klar til at anvende det nye lønsystem. Følgegruppe NYLØN fortsætter arbejdet med udvikling af støtteredskaber og følger processen løbende.

Sidst - men ikke mindst - erindres om et stående tilbud om medvirken ved temadage for lønudvalg, undervisning på ad hoc kurser m.v. Afhængig af behovet stiller vi såvel arbejdsgiversiden som personelorganisationerne - og meget gerne sammen. Vi er kun et opkald eller en mail væk: 45 67 35 03 eller FKO-PSU02. ■

Teambuilding i officersmessen.

Rejseholdet 2003

Næstformand Vagn Jensen, HKKF
 Næstformand Gerhard Simonsen, CS
 Formand Günthe Sørensen, FLO
 Konsulent Finn Petersen, SID
 Sekretariatschef Fl. De Lichtenberg, FCE
 Konsulent Jesper E. Hansen, HOD
 Afdelingsleder Annette Agerklint, FMK
 Specialkonsulent Anne Sofie Præstegaard, HMAK
 Major Henrik Storch, HOK
 Kommandørkaptjan Bjørn Røst, SOK
 Oberst Peter Sonneby, FKO
 Oberstløjtnant Niels Tønning, FKO
 Fuldmægtig Christian Høyer, FKO
 Chefkonsulent Ulla Helena Bjerrum FKO

Kaffe, krig og kommunikation

Forsvarets kommunikation trænger til at køre bedre. Dogmeregler - seks om dagen - sætter kursen.

Af kommunikationsmedarbejder Jane Buntzen og oberstløjtnant Kim Enevoldsen, Forsvarskommandoen.

Foto: Leif Ernst, Forsvarskommandoen.

"F... DSB" og andre mindre pæne gloser ryger ud af min mund, da jeg godt forfrossen og søvnig kan se Kystbanetoget suse forbi Østerport Station. Denne frostklare morgen har DSB igen valgt at springe Vedbæk Station over for at indhente forsinkelsen. Jeg henter mig en kop sort varmet papindhyllet lummer DSB kaffe og mærker koffeinen tage morgen-trætheden. Så står jeg og filosoferer lidt i det små - man kan jo lige så godt udnytte tiden. To nydelige midaldrende damer iført tykke vinterjakker og morgensurhed står lidt længere henne af perronen og brokker sig over, at de ikke er blevet informeret. Det slår mig, at Forsvarets kommunikation også godt kunne trænge til at køre lidt bedre - og at det er nu, at vi skal lave togplanen og få toget i den rigtige retning.

"... en væsentlig forudsætning for målrettet kommunikation er, at man skal stå stærkt internt for at kommunikere målrettet eksternt."

Om det er den kolde luft, kaffen eller tanken om de større pressesager, der kører i medierne lige nu er ikke til at sige, men det slår mig, at Forsvarets hidtidige syn på kommunikation har vist sig at være alt for snævert. Det vil sige Forsvarets informationsvirksomhed, den skarpe opdeling i intern og eksternt information - og den udprægede store fokus på presse- og mediedelen.

Den store udfordring

Kulden har nu bidt sig godt fast - jeg lukker ørerne for de to midaldrende damers frustrationer og kamp om at overgå hinanden i brokkerier, henter mig endnu en kop lummer-kaffe og prøver at se ventetiden som en udfordring. Pludselig er jeg helt optaget af togplanen - Forsvarets togplan. Forsvaret står lige nu overfor en stor kommunikationsudfordring og er nødt til at tænke kommunikation i bred forstand. Og det er nødvendigt med større fokus på den interne

kommunikation, der er en forudsætning for en effektiv eksternt kommunikation. Det er jo her prøven skal stå - en væsentlig forudsætning for målrettet kommunikation er, at man skal stå stærkt internt for at kommunikere målrettet eksternt.

Mærkesag og hvad så!

Forsvarschefen har heldigvis udnævnt kommunikation som en af sine mærkesager for 2003. Onde tunger ville måske kunne finde på at sige, at det er fordi "den, der sidder på kommunikationen, sidder på magten", men det er ikke tilfældet. "Tværtimod", tænker jeg og tager endnu en slurk DSB-kaffe. Her er snarere tale om, at Forsvarets øverste ledelse har erkendt, at det er nødvendigt med en mere strategisk tilgang til emnet for at skabe sammenhæng i Forsvarets kommunikation både internt og eksternt - og at skabe en større overensstemmelse mellem Forsvarets værdier, politikker, kommunikation og konkrete adfærd. I bund og grund handler det om at få sammenhæng mellem ord og handling. Og der er tale om at virkeliggøre ledelsens ønske om størst mulig åbenhed og information om Forsvaret. Det handler naturligvis også om Forsvarets omdømme.

Hvis vi har et godt omdømme

- kan vi ansætte de bedste medarbejdere
- har vi mindre risiko for at opleve kriser
- kan vi bedre modstå kriser
- får vi større manøvrerum for beslutninger
- får vi længere snor og handlerum fra kunderne

"Det eneste, køber kan stole på, er sælgerens gode navn og rygte."

Adam Smith

Den første udfordring er at få skabt det overordnede grundlag for Forsvarets kommunikation og få udviklet de vigtigste værktøjer til at løfte kommunikationsopgaven frem mod det næste forsvarsforlig efter 2004. Og de vigtigste områder er - jeg bliver afbrudt af de to frustrerede damer, der nu er begyndt at slås. Det er ikke noget kønt syn - de er ret dårlige til det. De når dog heller ikke så langt, inden en lys, bredskuldret (og modig) mand med soldaterfrisur og Forsvarsstabens jubilæumstaske målbevidst går hen til dem og skiller dem ad - brutalt, men stadig lidt venligt. Han beder dem om at opføre sig ordentligt. Jeg trækker lidt på smilebåndet, går lidt længere hen ad perronen og falder i staver igen.

Værktøjskassen

"Kommunikationspolitikken, togplanen og værktøjet til at forny og forbedre Forsvarets kommunikation både internt og eksternt", tænker jeg og skeler lidt til, om de to damer nu også kan holde sig fra hinanden. De står nu med tre meters mellemrum og skuler til hinanden - den modige mand med tasken står i midten og overvåger freden. Jeg lukker af og fordyber mig i, hvad en sådan kommunikationspolitik skal indeholde. "Den skal have nogle underliggende strategier - en slags praktiske vejledninger/værktøjer", tænker jeg:

- en vejledning for Intern Kommunikation
- en vejledning for Elektronisk Kommunikation
- en vejledning for Forsvarets Profil
- en vejledning for Omgang med Medierne
- en Sprogpolitik

Et øjeblik svimler jeg nærmest ved tanken om det redskab, som Forsvaret forhåbentlig også får i form af en kommunikationsanalyse, der tager pulsen på Forsvarets kommunikation i forhold til de mange målgrupper - for at skabe større kendskab til målgrupperne og deres informationsbehov. Så rammer jeg bunden af mit papbæger med lummer-kaffe, og det går op for mig, at der ligger nogle lange (men spændende) seje træk forude. Selvom der er sat nogle særdeles påkrævede initiativer i gang for at forny og forbedre Forsvarets kommunikation både internt og eksternt - er det kun begyndelsen. Men processen har været frugtbar, og der er sket forbedringer på et par af de områder, der haltede mest - og frem for alt er der skabt nogle af forudsætningerne for en mere målrettet kommunikationsindsats i 2003.

Dogmeregler

Jeg når ikke længere, for da jeg går hen til skraldespanden med mit kaffebæger, og kigger op for at tjekke fredstilstanden på perronen, får jeg pludselig øje på en velkendt skikkelse med en mobil i hånden, en smøg i munden, Forsvarsstabens jubilæumstaske fyldt til bristepunktet og en stak aviser under armen - min chef fordybet i sine egne tanker. Jeg smiler lidt ironisk til de to damer og går hen og siger: "God morgen Kim". Han kigger op og siger: "Dogmeregler". "Øh dogmeregler - hvad mener du med dogmeregler - har du været i biffen?", spørger jeg. Toget kommer endelig - vi sætter os ind, og han forklarer mig tankerne med "dogmereglerne".

Nyt syn på kommunikation

"Jo ser du - Forsvarskommandoen har jo i de seneste år arbejdet med Forsvarets kommunikation, identitet

og profil. Vi er enige om, at det hidtidige syn på kommunikation har vist sig at være for snævert, og at Forsvaret står overfor en stor kommunikationsudfordring og er nødt til at tænke kommunikation i bred forstand. Vi er også enige om, at vi har brug for en mere strategisk tilgang til området for at skabe sammenhæng i Forsvarets kommunikation internt som eksternt, herunder en større overensstemmelse mellem Forsvarets værdier, politikker, kommunikation og konkrete adfærd." Jeg nikker.

"... bredskuldret (og modig) mand med soldaterfrisur og Forsvarsstabens jubilæumstaske målbevidst går hen til dem og skiller dem ad."

"Og kommunikation vil blive sat på dagsordenen i den næste tid. Første gang bliver på Forsvarets Kommunikationskonference i slutningen af februar, hvor temaet er "Kommunikation som led i beslutningsprocessen". Herefter når Forsvarskommandoens Hovedsamarbejdsudvalg i starten af marts holder et seminar - med temaet "Kommunikation som led i beslutningsproces og samarbejde"."

Erfaringer

"Samtidig samler vi erfaringerne fra arbejdet med Forsvaret kommunikation - inden for Forsvarskommandoens myndighedsområde. Det gælder især erfaringerne i forbindelse med Kabululykken, værnepligtsdebatten, de mange aktindsigtssager og Forsvarets økonomi i 2002. De viste alle, at Forsvarets interne kommunikation er forudsætningen for den eksterne kommunikation. Den interne og den eksterne kommunikation kan ikke adskilles. De er forbundne kar. Vi skal informere vores medarbejdere (så hurtigt og effektivt som muligt) - og vi skal informere internt først. Herefter informerer vi eksternt. Erfaringerne skal samles i et sæt foreløbige "dogmeregler" for Forsvarets kommunikation." Endelig trækker han vejret. "Hvad består de så af?", spørger jeg.

"Ingen beslutning uden kommunikation. Kommunikation skal integreres i alle beslutninger."

"Jeg vidste, at du ville spørge", siger han og flår nogle papirer med æselører op af tasken og begynder at tegne og fortælle:

Foreløbige Dogmeregler

Både regeringen og Forsvarets øverste ledelse ønsker størst mulig åbenhed om Forsvarets forhold. Men Forsvaret må naturligvis stadig sørge for, at fire hovedhensyn først og fremmest er tilgodeset:

- Hensynet til medarbejderne og deres sikkerhed
- Hensynet til de pårørende og deres sikkerhed
- Hensynet til operationssikkerheden
- Hensynet til vore allierede

Herefter er Forsvaret åbent.

"Ja, ja, ja det ved jeg, men hvad med dogmereglerne", spørger jeg.

Foreløbige Dogmeregler

1. Medarbejderne Først
2. Medarbejderne er Forsvarets bedste ambassadører
3. Slaget vindes ved havelågen
4. Vi lyver ikke
5. Vi kan og vil selv
6. Ingen beslutning uden kommunikation

1. Medarbejderne Først

Forsvarskommandoen er på vej - vi skal have gennemført et simpelt, men afgørende hovedprincip for kommunikation - Medarbejderne Først. Medarbejderne skal informeres - og de skal informeres først (direkte eller indirekte). Og husk her, at direkte kommunikation indebærer evne, villighed samt gensidig ret og pligt til at sparke dørkarmen ind på en ærlig og afstemt måde, når der er brug for det.

2. Medarbejderne er Forsvarets bedste ambassadører

Også kaldet "Ambassadørprincippet" - medarbejderne skal være informeret, så de er klædt på til at være ambassadører for Forsvaret.

3. Slaget vindes ved havelågen

Medarbejderambassadøren skal have viden til at kunne forklare naboen ved havelågen, hvad der er ret og vrang i en sag - det er demonstreret troværdighed over for Forsvarets kunder og ejere.

4. Vi lyver ikke

Det lærte vi af vores mor, for det er forkert - og

dumt. Det bliver opdaget - og så er troværdigheden væk. Omdømmet lider - og alvorlige ridser i lakken er svære at genoprette. Det tager tid og det er dyrt.

5. Vi kan og vil selv

Vi kan og vil blive bedre til at udnytte og udvikle vores egne medier, f.eks. hjemmesider, blade, Forsvarets TV mv. Det gælder også de semi-eksterne medier, f.eks. Folk & Forsvar, Atlantsammenlutning mv. samt ikke mindst personelorganisationerne, der er vigtige medspillere.

6. Ingen beslutning uden kommunikation

Kommunikation skal integreres i alle beslutninger. Det skal være et indarbejdet punkt i processen, fuldstændig som f.eks. fjendens handlemuligheder i operative overvejelser.

“Vi skal informere vores medarbejdere (så hurtigt og effektivt som muligt) - og vi skal informere internt først.”

Toget holder i Vedbæk og turen er slut for denne gang, men ikke for Forsvarets togplan - vi er først lige begyndt. Det er nu, at vi skal lægge togplanen, stige på toget og få Forsvarets kommunikation til at køre lidt bedre - så undgår vi måske også slagsmål mellem medarbejdere og kunder, der ikke er blevet informeret.

Og du, som er nået hertil. Du skal hjælpe til. Og damerne? Tja.. måske slås de endnu. □

Forsvarets medalje

Forsvarschefen, general Jesper Helsø, overrakte tirsdag den 21. januar 2003 i Forsvarskommandoen Forsvarets medalje for Faldne og Sårede i tjeneste til de tre soldater der blev såret i forbindelse med Kabul-ulykken.

Overkonstabel af 1. grad Kim Robin Poulsen

Overkonstabel af 1. grad Dennis Ulberg Bro

Overkonstabel af 1. grad Jens Erik Riise Lassen

På billedet ses fra venstre. General Jesper Helsø sammen med medaljemodtagerne, overkonstabel af 1. grad Kim Robin Poulsen, overkonstabel af 1. grad Dennis Ulberg Bro og overkonstabel af 1. grad Jens Erik Riise Lassen.

Bedre service og drift

Centralt styret IT-drift skal på sigt medføre bedre service og IT-drift.

Af viceadmiral Tim Sloth Jørgensen, Forsvarskommandoen

POKDM er en forkortelse for Projektorganisationen. Koncernfælles IT-driftsmyndighed, der formelt blev oprettet af Forsvarsministeriet den 25. november 2002. Omorganiseringen af IT driftsstrukturen er et element i den eksisterende Aftale om forsvarrets ordning 2000-2004. Projektorganisationen har til opgave, at etablere en centralt styret IT driftsorganisation der som udgangspunkt vil komme til at omfatte alle koncernens myndigheder. POKDM vil i opbygningsfasen, der løber til den 30. juni 2004, organisatorisk være forankret som en afdeling under Forsvarskommandoens Informatikstab. Når POKDM har løst de pålagte opgaver, vil den blive nedlagt og erstattet af den endelige Koncernfælles IT-driftsmyndighed (KDM). KDM vil blive etableret i en form, der er tilpasset de erfaringer, der er opnået i implementeringsfasen. Det kan f.eks. være som en selvstændig myndighed, eller som en organisatorisk enhed under en myndighed inden for ministerområdet.

Hvorfor etableres koncernfælles IT drift?

POKDM etableres med det formål at sikre en ensartet og forbedret styring og udnyttelse af de samlede ressourcer, der anvendes indenfor området. Dette ud fra en erkendelse af, at den eksisterende decentrale driftsstruktur har gjort det svært at foretage en samlet styring af området, ligesom det vurderes, at de anvendte ressourcer kan anvendes mere optimalt, hvis anvendelsen styres fra ét centralt sted. Omlægningen af driftsstrukturen søges udført på en sådan måde, at den ikke vil komme til at betyde serviceforringelser overfor brugerne. Det er tværtimod ambitionen, at der, når den nye struktur er endelig på plads, vil kunne ydes brugerne en service, der som minimum er på samme høje niveau som i dag.

Hvad indebærer omlægningen af IT driftsstrukturen?

POKDM, der etableres i Vedbæk-området under størst mulig udnyttelse af eksisterende faciliteter ved bl.a. Forsvarets Informatiktjeneste (FIT), vil blive opbygget som en helt ny IT driftsorganisation, under anvendelse af arbejdsprocesser der er gennemprøvede og anvendt i forbindelse med tilsvarende projekter i andre lande. Etableringen af den nye driftsstruktur indebærer indledningsvis, at der gennemføres en teknologisk opdatering af FIIN-infrastrukturen og udrulning af Windows 2000 på alle servere og

Fra venstre: Claus Ejlersen, John Ib Hansen, Lars Bæhr, Thomas Fejfer, Jens Gall Jørgensen.

arbejdspladser. Der vil desuden blive gennemført en reduktion af antallet af servere, hvilket har til formål at optimere overvågning, drift og udnyttelse af den samlede serverbeholdning.

POKDM vil i løbet af implementeringsperioden, dvs. over de næste ca. halvandet år, gradvist overtage driften af alt FIIN opkoblet infrastruktur samt brugerstøtte herunder videreformidling af brugerstøtte vedrørende DeMars og Stabsstøttesystemer. Derudover forventes POKDM efter nærmere aftale med hver enkelt deltagende myndighed at kunne varetage driften af andre applikationer. Som noget af det første vil POKDM etablere én samlet brugersupport funktion, hvorefter brugerne, uanset hvilken art af support, der er brug for, kun behøver at henvende sig ét sted, nemlig i et såkaldt "single point of contact".

Hvem bidrager til POKDM og hvordan?

POKDM vil i sin endelige form omfatte 174 medarbejdere. Hovedparten af disse vil blive overført fra FIT, men også Forsvarets NIV-II myndigheder vil bidrage i betydeligt omfang. Desuden vil Forsvarsstaben og hjemmeværnet bidrage med medarbejdere.

Det er planen, at et antal af de medarbejdere, der vil blive overført til POKDM, vil kunne forblive på deres nuværende tjenestesteder, og fungere som såkaldte "virtuelle" medarbejdere. Hvor mange, der vil få mulighed for dette, er endnu ikke afgjort.

Projektets overordnede styring

Styringen af Koncernfælles IT drift projektet forankres i Forsvarsstaben, idet der i tilknytning til POKDM etableres en styregruppe med reference til chefen for Forsvarskommandoens Informatikstab.

Styregruppen har som overordnet opgave at iværksætte udarbejdelsen af konkrete planer og oplæg til praktisk implementering af styringsinteressante aspekter af det samlede projekt. I styregruppen indgår relevante afdelings- eller sektionschefer fra Forsvarsstaben og Forsvarets Informatiktjeneste.

For at smidiggøre overgangen fra decentral til central styring, etableres der tillige en koordinationsgruppe med reference til chefen for Forsvarskommandoens Informatikstab. Koordinationsgruppen har bl.a. til opgave at koordinere myndighedernes aktiviteter i forbindelse med etableringen af det centrale driftscenter. I koordinationsgruppen indgår myndighedsrepræsentanter for

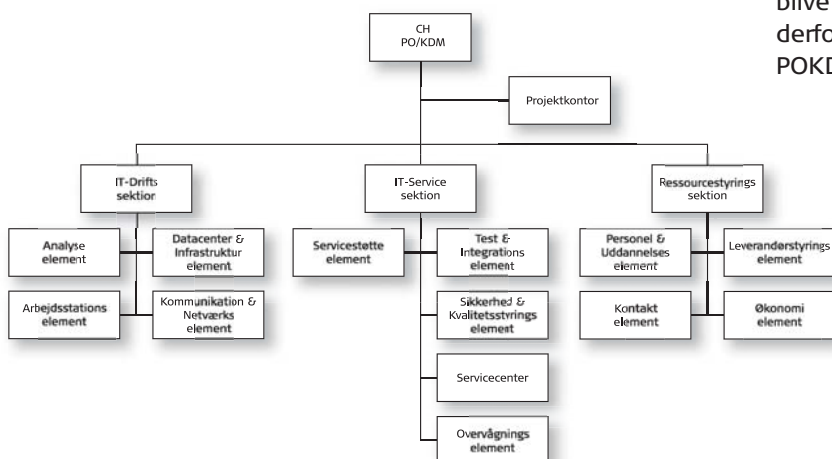
Forsvarskommandoens underlagte myndigheder, samt myndighedsrepræsentanter for øvrige berørte myndigheder inden for ministerområdet efter behov.

Opbygningen er godt i gang

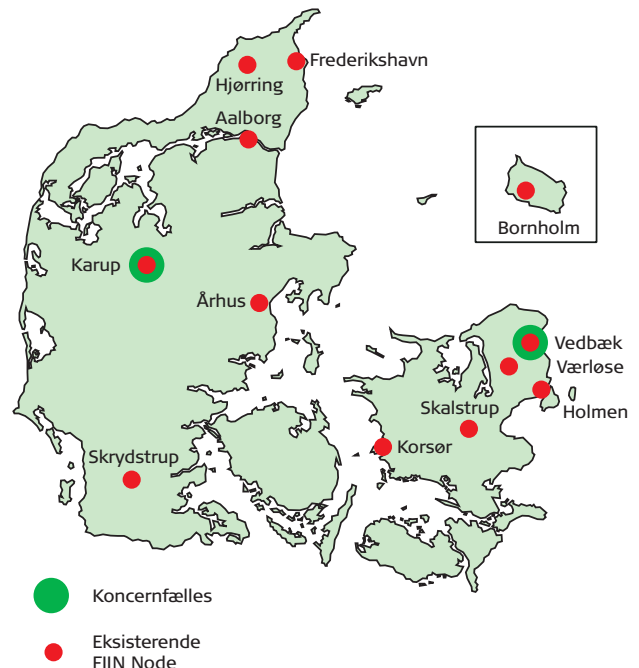
Opbygningen af POKDM er nu godt i gang. Ledelsen er etableret, alle tre sektioner er under opbygning, og medarbejderne er begyndt at tilgå. Nogen af de første der ankom, var seks kontaktpersoner, én fra hver kommandomyndighed. Disse kontaktpersoner har en meget central rolle i projektet, idet de bidrager med viden om myndighedernes nuværende situation og behov og varetager den daglige kontakt mellem POKDM og myndighederne. Endvidere er der tilgået medarbejdere til kompetenceopbygning i det kommende IT Servicecenter, og medarbejdere der bistår FIT med den teknologiske opdatering af IT infrastrukturen. De resterende medarbejdere vil tilgå successivt i takt med, at POKDM overtager opgaver fra myndighederne.

Parallelt med opbygningen af POKDM er der igang-

Projektorganisation Koncernfælles IT-driftsmyndighed (POKDM)

Tentativ serverkonsolidering - Koncernfælles IT drift.

sat en undersøgelse af hvilke opgaver der evt. kan udliciteres. Baggrunden for dette er Forsvarsministeriets krav om, at en koncernfælles driftsmyndighed kan måles i fri konkurrence med civile virksomheder for at sikre koncernen den bedst mulige løsning.

Vær med til at gøre POKDM til en succes!

Etableringen af den koncernfælles IT driftsstruktur er et vigtigt led i den løbende vedligeholdelse af vores IT parathed. Vigtigt ikke bare for os i Forsvaret, men for alle myndigheder under ministerområdet. Det er derfor af afgørende betydning, at projektet bliver en succes. Det kræver, at alle deltagere, Forsvarskommandoen, underlagte myndigheder og andre myndigheder under ministerområdet, går positivt og aktivt til opgaven. Men det kræver også, at vi alle - som brugere - accepterer de u hensigtsmæssigheder, der kan opstå i opbygningsfasen, naturligvis i forventning om, at brugersupporten i sidste ende vil blive mindst lige så god, som den er i dag. Jeg vil derfor opfordre alle til at være med til at gøre POKDM til en succes.

Vil du vide mere

POKDM hjemmeside - hvis du vil læse mere. Yderligere information kan hentes på POKDM hjemmeside der ligger på forsvarrets infoserver, under "Myndigheder og Projektorganisationer" og derefter under "Projektorganisationer".

Fra overvejelser til udsendelse

Udsendte enheder er den synlige del af Forsvarets internationale engagement.

Af major Flemming Mathiasen, Forsvarskommandoen. Foto: Steen H. Nielsen, Flyvevåbnets Fototjeneste, Flyvertaktisk Kommando.

Forsvaret har en markant og meget synlig profil på baggrund af det internationale engagement gennem de seneste år i verdens konfliktområder.

Den synlige del af Forsvarets internationale engagement er enhederne og deres opgaveløsning på Balkan, i Middelhavet, i Afghanistan og andre steder. Imidlertid skal der gennemføres omfattende overvejelser og planlægning før danske enheder kan udsendes. Dette involverer myndigheder på alle niveauer i Forsvaret og ikke mindst de enheder, der skal udsendes.

Forsvarskommandoen

Beslutning om udsendelse af danske enheder tages af Folketinget, blandt andet på grundlag af indstilling om de militære muligheder fra Forsvarskommandoen til Forsvarsministeriet. Når Danmark får en henvendelse om et militært bidrag, vil den militære beslutningsproces blive iværksat af den Internationale Operationssektion (ODO2) i Forsvarskommandoen. ODO2 har ansvaret for at indhente bidrag fra Forsvarets myndigheder. Herunder sikres, at planlægning af udsendelsen koordineres så enheden, der skal udsendes, får den nødvendige uddannelse, det nødvendige materiel og alle andre nødvendige ressourcer stillet til rådighed. Den militære beslutningsproces er ofte underlagt et stort tidspres. Opstilling af militære muligheder kan gennemføres hurtigt, når der er behov for det. Dette fordrer, at Forsvaret er forudseende og iværksætter indledende

analyser tidligt, når der er indikationer på kommende operationer - og ofte på et ufuldstændigt grundlag. Forudseenhed tilgodeses blandt andet ved kontakt med de danske militære repræsentanter ved NATO, andre militære hovedkvarterer og forsvarsattachéerne ved de danske ambassader.

Internationale aftaler

Før danske soldater sendes ud i international tjeneste, er det vigtigt, at de har tilladelse til at være i det pågældende område, og at de har tilstrækkelige beføjelser til at løse deres opgaver. Der indgås derfor aftaler med de lande, enheden skal opholde sig i, ligesom der fastlægges Rules of Engagement, der angiver soldaternes magtbeføjelser.

Da danske enheder normalt indgår i multinationale styrker, vil der blive indgået aftaler om fordeling af ansvar og betaling for alt lige fra sanitetstjeneste til betaling af mad. Forhandling af disse aftaler involverer andre fagstabe i Forsvarskommandoen i tilknytning til juridiske, logistiske og økonomiske aspekter.

De operative kommandoer.

De operative kommandoer opstiller og uddanner Forsvarets enheder, og forestår udsendelsen af enheder til internationale operationer. Det er derfor de operative kommandoers opgave at stille forslag til hvilke enheder, der kan udsendes til den konkrete operation. Når det er muligt at udsende en enhed,

der indgår organisatorisk i Forsvarets struktur, gøres dette. Forskellige vilkår i den pågældende operation kan ofte stille krav om, at enheden sammensættes til lejligheden. Den operative kommando gennemfører derfor omfattende overvejelser for sammensætning af enheden, tilvejebringelse og uddannelse af personalet samt udfærdiger en plan for klargøring af enheden, der tager højde for alle relevante faktorer. Herved sikres, at klargøring af enheden kan gennemføres effektivt og hurtigt.

Materielkommandoerne

Materielkommandoerne forestår arbejdet med at tilvejebringe det nødvendige materiel. Når det er fastlagt hvilken enhed, der kan udsendes, skal det nødvendige materiel tilvejebringes. Hovedparten af materiellet indgår i Forsvarets beholdninger, men ofte skal der enten anskaffes yderligere materiel, eller materiel skal modificeres til at give den optimale beskyttelse i det aktuelle område og klima. Mulighederne for at anskaffe materiel kan ofte blive en styrende tidsmæssig parameter, fordi Forsvaret er afhængigt af civile firmaers lagre og produktionshastighed.

Skoler og enheder

Forsvarets skoler og enheden, der skal udsendes, planlægger og gennemfører uddannelse til den konkrete operation.

Uddannelsesopgaven vil variere efter om enheden opstilles til lejligheden eller enheden indgår i Forsvarets faste styrkestruktur. Enheden skal dog altid uddannes til at løse opgaver i det aktuelle terræn og klima, og enheden skal uddannes på evt. nyt materiel, der anskaffes.

Skolerne udfærdiger også betjenings- og uddannelsesforskrifter for nyt materiel, der indføres.

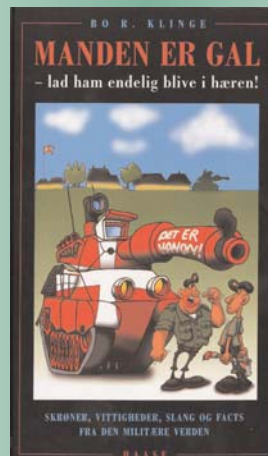
Afslutning

For at Forsvaret kan udsende veluddannede og veludrustede enheder og ikke mindst leve op til behovet om hastighed i klargøringen af enheden, er det nødvendigt at inddrage myndigheder på alle niveauer sideløbende, og det er ofte nødvendigt at iværksætte planlægning, før beslutning om udsendelse er truffet.

Efter afslutning af overvejelserne, indstiller Forsvaret mulighederne til Forsvarsministeriet, omfattende organisation, materielanskaffelser, uddannelse, vaccination, omkostninger og hvor hurtigt bidraget kan udsendes. □

Nye bøger

Manden er gal - lad ham endelig blive i hæren!

Mange penge for meget få nye historier. Efter et langt liv i Forsvaret, var her ikke meget nyt under solen. Om det så var stregbefalingsmændenes evige bedreviden- de i relation til officerer, manglede den heller ikke.

Det fremgår af forordet, at historierne er anonymiseret, men en enkelt, hvor den tidligere forsvarschef, general Lyng er nævnt har dog sneget sig ind - tak for det! Navne sætter lidt mere liv i historierne, men det er jo svært med vandre- og genfortællingshistorier.

Det er næppe sandsynligt, at civile kan have glæde af bogen, da den kræver en vis militær indsigt, og for militære er der som nævnt meget lidt nyt at hente.

Bo R. Klinge
Manden er gal
- lad ham endelig blive i hæren!
272 sider
Illustreret af Jørgen D. Pedersen
ISBN 87-559-1174-9
Pris 199 kr.
Udgiver: P. Haase & Sønns Forlag

Er dette et nyt blad?

Værnskontakt er død - Længe leve "Forsvaret - til Forsvarets medarbejdere".

Af kaptajn Henrik Gram Pedersen, Forsvarskommandoen.

Forsvarets vigtigste ressource er medarbejderne - også informationsmæssigt. Derfor måtte Værnskontakt lade livet til fordel for et blad, som vi vil rette mod medarbejdere - uanset køn, uniformering eller ej og funktion.

Vi er klar over, at dette ikke sker fra den ene dag til den anden, men er en proces som tager tid. Primært fordi vi ikke har ressourcer til kun at lave bladet.

Men burde vi ikke helt have droppet bladet - især nu hvor Forsvaret skal spare overalt? Nej - information og viden om firmaets aktiviteter er væsentligt - især i en krisetid. Medarbejderne er de bedste ambassadører og skal derfor være velinformerede.

Det nye blad

Du sidder nu med første nummer af det nye blad. Vi vil i det nye blad have nogle faste indlæg, som efterfølgende præsenteres.

FC har ordet

Forsvarschefen, general Jesper Helsø vil i hvert nummer have sin faste klumme. Her kan han aflevere sine budskaber direkte til alle ansatte i Forsvaret. Logoet for klummen er tegnet af Roald Als. Tegningen må kun gengives med Forsvarskommandoens skriftlige tilladelse.

Mit Forsvar

Bagsiden vil i fremtiden blive skrevet af en kendt dansker. Oplægget vil være - Sådan ser jeg Forsvaret. Om det bliver til ris eller ros, det må fremtiden vise. Vores første skribent Anders Lund Madsen udtrykker sin glæde, men sandelig også sin frustration over vores firma.

Væk hjemmefra

Fra næste nummer vil der hver gang være en beskrivelse af liv og levned fra mennesker, der i kortere eller længere perioder gør tjeneste væk fra Danmark.

Der er flere faste indlæg på tegnebrættet, men det er for tidligt at løfte sløret for disse.

Distribution

Forsvaret ville gerne sende et blad til hver enkelt medarbejder, men dette har vi desværre ikke penge til. Vi vil i stedet opfordre til, at bladet gøres tilgængeligt for alle. Bladet kunne lægges frem i kaffestuer, cafeteriet, mødelokaler etc. Bladet må ikke fordeles som det hedengangne blad Værnskontakt. Det blev på enkelte tjenestesteder lagt i et dokumentnotat og rundsendt i chefgruppen.

Det skal "Forsvaret...." ikke - det skal spredes ud blandt tjenestestedets medarbejdere.

Bladet og nettet

Du kan også læse bladet på såvel intra- som internettet. Klik ind på FIIN <http://fsv13/Forsvaret/index.asp> eller på internettet www.forsvaret.dk.

Ideer og indlæg.

Vi modtager gerne ris/ros fra læsere, ideer og indlæg til bladet.

Vi kan kontaktes på tlf. 4667 3030 eller via FIIN fko-pi Presse- og Informationssektionen, pi@fko.dk og Forsvarskommandoen Att. Presse- og Informationssektionen, Postboks 202 2950 Vedbæk.

God fornøjelse med det nye blad, og vær med til at gøre opmærksom på "Forsvaret" samt komme med ideer og input.

Vi hænger sammen som ærtehalm

deres - en form for checkliste for at huske at komme alle faktorer igennem. Disse faktorer er ikke statiske, men udvikles løbende. Bl.a. krigens love og "Information Operations" er kommet til sammen med flere facetter, der i dag udgør væsentlige faktorer - selvfølgelig på linie med de klassiske emner som vejr, terræn, egen og modstanderens situation m.m. Metoden er velafprøvet og kan faktisk bruges i de fleste situationer - også når vi derhjemme skal vælge bil eller træffe anden "civilpræget" beslutning.

"Forsvaret og medarbejderne hænger sammen."

"Kommunikation" er blandt mine mærkesager i 2003. Det skal vi forholde os til. De sidste par år har vist, at håndtering af såvel intern som ekstern kommunikation er en udslagsgivende faktor for succes eller fiasko. Det skal være en integreret del af vores beslutningsproces. Er det ikke det, kan vi få ubehagelige overraskelser. Her er et meget lille skridt fra succes til fiasko.

Alle faktorer skal tænkes igennem. Og mange spørgsmål skal besvares. Kan du forklare, hvad du gør? Har du fortalt dine medarbejdere, hvad der skal ske og hvorfor? Lader du dine medarbejdere være vore hjælpere i at kunne forklare, hvad der sker? Har du informeret de rigtige mennesker? Hvorfor viger du/jeg tilbage fra at informere?

*"Vi er Forsvaret i Danmark!
Vi hænger faktisk sammen som ærtehalm med de egenskaber, som hvert lille strå nu har."*

Kommunikation er en væsentlig faktor i enhver beslutningsproces. Derfor er jeg ved at introducere "dogmeregler" for Forsvarets kommunikation. Nej - det er ikke lig de Ti Bud. Det er dynamiske retningslinier, som på grundlag af erfaringer, oplevede succeser og fiaskoer stedse skal udvikles. Og dogmeregul nr. 1 er: Medarbejderne skal have besked først! Og direkte kommunikation er bedst, men kommandovejen skal også bruges.

Så i fremtiden, inden du træffer en beslutning, så skal du kunne besvare spørgsmålene: Kan den forklares og hvordan - og hvem skal informeres - hvornår og hvordan?

* Af forsvarschef, general Jesper Helso

Vi har tre værn. Vi har specialister i særlige kompetencecentre. Vi har civile og militære medarbejdere. Og Forsvaret består af mennesker med vidt forskellig baggrund. Vi arbejder i det samme firma, for den samme bestyrelse - og med de samme overordnede opgaver. Vi er Forsvaret i Danmark! Vi hænger faktisk sammen som ærtehalm med de egenskaber, som hvert lille strå nu har. Det er vores styrke.

Vi bruges på kryds og tværs i værnene. I Manas finder vi gardere fuldt integreret i STO-enheden. Blandt røgdykkerne i Kosovo ser vi søværnsdistinktioner. MP'ere bruges i missioner og hjemlige opgaver på tværs af værnene. Kokken i køkkenet og mekanikeren på værkstedet er civile. Jo - vi er medarbejdere i ét og samme firma. Forsvaret og medarbejderne hænger sammen. Derfor er dette blad ændret og døbt "Forsvaret - til Forsvarets medarbejdere". Det drejer sig om kommunikation! Og her er der ingen lette veje frem. Der er hverken skoleløsning eller facitliste. Men forholder vi os ikke til det, så tabes slaget. Her tænker jeg ikke kun på selve slaget og indsættelsen af mennesker og styrker i egentlige operationer, men også på formidling af viden, holdninger og politikker m.m. Kommunikation er og skal være en fast del af enhver beslutningsproces. Da jeg og min årgang blev uddannet, var den operative analysemodel og stabsmøderne vel afprøvede metoder til at nå frem til en brugbar og god plan. Metoden bestod af faste emner, der skulle vur-

* Tegningen må kun gengives med Forsvarskommandoens skriftlige tilladelse.

Gå til defcon 2

Af Anders Lund Madsen

Problemet med Forsvaret er, at man fortsat kalder sig Forsvaret - i stedet for i det mindste: forsvarer. Eller endnu bedre: De væbnede styrker. Eller allerbedst: Militæret.

Men næh-nej. Man kalder sig Forsvaret, gør man. Og det gør man med en sådan patos, at alle andre end Forsvaret selv kan høre bornholmeruret tikke tungt i stadsstuen.

Men det begynder ikke der. I virkeligheden startede det hele for 21 år siden, da jeg blev kaldt til Taastrup Sessionscenter for at blive vurderet med henblik på aftjening af værnepligt i Forsvaret.

Og det var i en anden tid. Hvor Forsvaret var i defensiva overfor en regering og en befolkning, som i bedste fald talte men afgjort ikke elskede folk i uniform. Ikke i København i alt fald. Ikke der, hvor jeg hang ud. Vi hadede militæret, fordi de var ... æh, militæragtige, og følgelig ville alle mine venner være militærnægttere. Så det ville jeg også.

Sagde jeg. I virkeligheden var jeg syg efter at komme indenfor lågen. Og jeg lavede en enestående god intelligens-test for ligesom at demonstrere, hvor min værdi lå for vore væbnede styrker. Men vore væbnede styrker kunne ikke være mere ligeglade. De klædte mig bare af og så på mig - og kasserede mig "på baggrund af det alment fysiske indtryk".

Og det var dumt. Af militæret altså. Jeg havde været en god mand for vore væbnede styrker, men vore væbnede styrker ønskede - og ønsker fortsat - kun at omgås mænd, der kan løbe tre kilometer under vandet med begge hænder bundet bag knæhaserne.

Og det er dumt. For hvor er det lige præcis, vi skal bruge netop dét talent i de aktuelle trusselsbilleder? Forrige år stillede jeg den forrige Forsvarschef dette spørgsmål, og denne intelligente og fornuftige mand fastholdt hårdnakket behovet for intensiv fysisk træning som et af Forsvarets kerneområder. Og jeg forestiller mig ikke, at revolutionen er brudt ud siden.

Lad mig sige det barskt: Fysisk styrke er underordnet i moderne krigsførelse. Fysisk styrke var afgørende, da sol-

daterne løb hen over slagmarkerne eller red på heste, men det er altså en del år siden, man holdt op med det.

Ups. Skrev jeg heste? Forsvaret har da vist stadig heste ansat, ikke? Jo, sørme! Masser af heste! Som lægger beslag på masser af glimrende ressourcer, der ellers kunne have været brugt til noget fornuftigt - for eksempel at forsvarer vort land med.

Jeg finder det festligt men inderlig overflødigt i bedste fald dilletantagtigt at fastholde disse underholdende men inderligt overflødige cirkus-elementer som garderhusarer og livgarder og hjemmeværn og den slags i en tid, hvor alle andre tilpasser og udvikler sig for at overleve.

Men Forsvaret er ved at tilpasse sig. Forsvaret er nu helt inde i det 20. århundrede, og selv om det er godt 100 år for sent, så er det dog et kvantespring i forhold til tidligere.

Det var vort held, at De Røde var om muligt endnu mere forældede i sin tid. Og det er vort held, at der ikke lige står nogen klar til at overtage deres rolle i dag.

Hvorfor er I så forstokkede? I piber over alle de dygtige officerer, der vælger at forlade Forsvaret i utide. I brokker jer over alle de fine unge mennesker, der ikke vælger at søge ind i Forsvaret i det hele taget. Men spekulerer I egentlig over hvorfor?

"De klædte mig bare af, så på mig - og kasserede mig "på baggrund af det alment fysiske indtryk"."

Jeg tror, Forsvaret har det problem, at det bliver ledet af politikere og generaler fra en svunden tid uden modet eller viljen til at rydde op og komme videre. Gamle sure mænd uden ideer.

Og tag nu ikke fejl: Jeg ELSKER vore væbnede styrker! Der findes ikke et menneske i Danmark med mere forsvarsvilje end Anders Lund Madsen. Dét garanterer jeg. Jeg ved, hvad I kan. Og jeg ved, I vil gøre det, hvis det bliver nødvendigt.

Og for det er jeg jer til døden taknemmelige.

Det er også derfor, I måske burde høre på mig.

Og måske endda lukke mig ind en dag trods det med fysikken.